

יחידים הנספים בלא משפט

מו"ר הרב מיכה הלו, ראש ישיבת מרכז

תקציר מתוך שיחה שניתנה בישיבה במלאת שבעה לרצח קדושי מרכז הרב – ו' אדר ב' תיתש"ח
(בעריכתנו השתדלו לשמר על סגנון השיחות של הרב במידת האפשר)

לפנינו שבועיים מים מעט לעת, בעת הזאת בדיקות, "זודוי ירד לגנו לרוגות הבושים לרעות בגנים וללקוט שושניים". במשך שבועיים, מניחום אלבים, נוכרים שמנת השושניים כמו שעונים בתורה. מאוחדים. צדיקים. תיזל עין דמעות ובות. "זודוי ירד לגנו לרוגות הבושים לרעות בגנים וללקוט שושניים". אלוקים הפעיל את כח הרשות בעולם במקומות בו נמצא ריכוז כוחות הצדק. במרוץ הרבה, בישיבה המרכזית העולמית, במקום המיוחד הזה שכלו טפוג וטפונן כח של מרכז כל החיים מדורות מוראשי ישיבותינו מקדמת דנא. ביום אי של ראש חדש אדר שני. המקום גורט, חזון גוועט, הפל מפוזן.

הנו צריכים לעסוק בשאלת **למה הקושש ברוך הוא מכון אותו**. בשום פנים ואופן איןנו עוסקים בשאלת **למה**. אנחנו כולנו עסוקים באותו דבר מהריד ונורא שהרעיש עלמות, בכל העולמות. ואמנם כן, **למה הקושש ברוך הוא מהריד אותו בהרעת עולמות? למה הדברים מכוניות?**

עולם הבא כולו הטוב והמטיב בפתחות התבוננותינו ניעין בדברי הגמרא במצחת פשחים (ג,א): "והיה ד' למלך על כל הארץ, ביום החוא יהיה ד' אחד ושמו אחד – אותו האידנא [האם בזמן הזה לאו אחד הווא?]: אמר רבי אחא בר חנינא לא כעולם הזה העולם הבא: חעולם הזה – על בשורות טבות או מרר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות ברוך דין אמרת, לעולם הבא – כולו הטוב והמטיב".

הגמרא מותיחסת לכך שהפסקן מדבר דוווקא על עולם הבא: אותן הבשורות שנח רעות בבחינת עולם הזה וمبرכים עליו "ברוך דין האמת", במדרגת העולם הבא היחס אליהם הוא בבחינת "חטוב והמטיב".

על זה היה שואל הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל: **למה אנו מברכים על בשורות רעות לפי מדרגת העולם הזה, ולא לפי מדרגת העולם הבא?** הרב צבי יהודה היה משב תשובה – הוכחה מעולמה של הלכה – שככל עניין הברכות הם לפי הסובייקטיביות של האדם. אם אדם אף לא חכם, ופורה אותו לפירורים, ומהפירותים הוא בישיל תבשיל או אף מאפה, צריך לברך עליו "בורא מיני מזונות". קרי, מצד המדרגה, של חשיבות הלחם היה צריך "בורא מיני מזונות" לפי הרגשת האדם.

איינה מרגישה את הלחם מברכים "בורא מיני מזונות" לפי הרגשת האדם. אם כן, מבחינת עולם הזה, הרגשות הסובייקטיבית על הבשורה היא רעה ומרה וمبرכים עליה "ברוך דין האמת". אבל מדרגת עולם הבא היא עמוקה יותר. עלם הבא הוא לא הצורה המורגשת של החיים, אלא הוא עמוק הדעת של החיים בו מתחדים עולם

המאמראים המוגשים לפניכם בעלון זה, עוסקים רובם כמעט בתקומת ישראל, ובהופעת הממשלה השלמה של הכנסת ישראל – מתוך התבוננות בימי הפורים, וכלה בהשלכות מעשיות הנובעות מאותם ימים קדושים. "בימים ההם בזמן הזה".

פורים, שהינו מיוחד להופעת קבלת עם ישראל את התורה שבעל פה, מחדד ומזכיר שדברי התורה הנתונים בכתב הימם חלק מדבר שלם שאת עיקר עניינו ניתן להשיג דוווקא בעל פה. אם כן עלון זה הוא בחינת מועט המחזק את המרובה. תקווינו שהניסיון להביא את דברי התורה ולהניחם לפני הקוראים בשפה ברורה ו נעימה קדושה, יצליח בידינו, והיה זה שכרינו.

בברכת פורים שמלה
המערכת

הופן

יחידים הנספים בלא משפט | רה"י הרב מיכה הלו

זרע רחל מול זרע של מלך | הרב חיים שטיינר

אמת מארץ צמחה | הרב יאיר דיAMENT

קביעת ט"ו באדר כיום משתה ושמחה לדורות | הרב יהושע גואלמן

קבלת צדקה וסיווע כספי מגויים | הרב עקיבא ברקאי

לעילי נשמת
ר' אליהו טיב ד"ל
ב"ר כמוס וחנה
במלאת שנה לפטירתו
' אדר התשס"ט
תגנצבה.

לעiley נשמת
ר' יוסף צבי ד"ל
ב"ר ברוך הלו
נלב"ע ח' אדר תשנ"א
תגנצבה.

לעiley נשמת
ר' עוזיאל פריד ד"ל
ב"ר צבי הערש וחיה רעליל
נלב"ע בכ"ח סבט תש"ע
תגנצבה.

๒๙

סילוק הרשותה מן העולם הוא כזמייה:
אדם עושה פעלת, שהיא קציצת ענפים,
שיהיא סילוק של חיים, אך באמות הוא זורע ומחיה.

חותם סופר עונהשמי שנרג על ידי גויים: "אומקיה ליה בחזקת צדקות ובריות וקדושים אמר לו". ביוון שנרג על ידי גויים, לא יכול להיות שהוא נהרג מדין ארבע מיתות. על פי תשובה החותם סופר חז"ו, כל מי שנרג על ידי גוי אנו מכנים אותו קדוש. لكن הרב קובע: "היחידים הנspirים ולא משפט" – אנחנו לא מדברים כאן על יחידים שנspirים במשפט, אלא על קדושים. באותו צדי קי עליון טהורים וקדושים לא נכון לומר שאולי הם נספו במשפט.

מיית צדיקים מכפרת ומטהרת

אנו שבים אל שאלת הבירור בה פתחנו – **הנתנה הגותה התאלקית.**

בשביל מה יהידים, קדושים, נspirים בלא משפט? **למה זה קורת?** יהידים הנspirים בלא משפט, שבtopic מהפה של שטף המלחמה". במלחמה יש מהפה לא רק במובן של אי סדר מעשי, אלא מלחמה מחוללת מהפכתי. מהפכתי בו כוחו של משה מתעורר ולמלכות ד' הולכת ומוגלה במציאות. חלק מן המהפק הזה קורה על ידי יהידים הנspirים בלא משפט אשר "יש בהם ממדות מיית צדיקים המכפרת".

צריך לזכור מה הפירוש "מיית צדיקים מכפרת". כפירה זה טהרות החיים. אין מיית צדיקים מטהרת את העולם? אין מיתתם היא המשך מהפה של הבאת טהורת החיים לעולם?

והתשובה היא שכמו שביהם הכהיפורים, היום המיעוד לכפירה ולטהרה, הקורה היא בעצם העמידה לפני ה' – "כי ביום הזה יכפר עליהם אתכם מכל חטאיכם לפני ה' בטהורו", כך מיית הצדיקים המכפרת, כפי שמשמעות הדבר באורות: "עליהם הם למעלה בשורש החיים, ועצמות חייהם מביא ערך כליל לטובה ולברכה אל כל בנין העולם בכל ערכיו ומווניו".

הקדושים והטהוריים בני עלייה הם – עליהם הם על ידי עסוק התורה בשורש החיים בעולם זאת, וממשיכים לעלות במעלה עליונות בשורש החיים בעולם הבא לאחר מיתתם.

ולכן "עצמות חייהם – השיכית לשורש טהורת החיים – מביאה ערך כליל לטובה ולברכה אל כל בנין העולם בכל ערכיו ומווניו". עמידתנו בפני מדרגה זו מרוממת אותנו להבנת מדרגות עמוק החיים. אנחנו לא יודעים לכלול ולהבין אותה. בהרגשותנו אלו בשורות רעות של "ברוך דין האמות", אבל באותו שורות רעות יש בשורות של "הטוב והמייבב", יש בחינת קל מבשר את כוחו של משיח.

השלמת המלחמה וההתבוננות

וממשיך הרב: "ווארך כתום המלחמה מתחדש העולם ברוח חדש ורגעי משיח מתגלים ביוטר" – לא יסוי' המלחמה, אלא יתום". כמובן, כאשר המלחמה השלימה את התעוורויות כוחו של משיח שהיא צריכה להשלים, אז צריך לשים לב להמלין. ביוון שבתום המלחמה מתגלת הטוב והמייבב שבעםם של הבשורות הרעות, ואנו מתחלים להרגיש את מה שפועל את כל זה, את רגלי המשיח.

זה והעולם הבא. אנחנו צריכים להבין שאם ההרגשה היא רעה, אך במודרגה של עמק הדעת הברכה הראויה היא "הטוב והמטיב".

המלחמות – התעוורויות כח המשיח
התשובות הוזו של עמק הדעת נלמוד בדרכי הרבה אברחים יצחק הכהן קוק צ"ל באורות (אורות המלחמה א): "כשיש מלחמה גדולה בעולם מתעורר כח משיח, עת הזמיר הגיע, זמיר ערייצים, הרשעים נჩדים מן העולם והעולם מתבוסם, וקול התעורר נשמע בארץינו".

"כשיש מלחמה גדולה בעולם מתעורר כח משיח" – משיח זה הנו המלכטו של הקדוש ברוך הוא בעולם. התהיליך הארוך שקדם למאות המשיח הוא התעוורות כח המשיח.

"עת הזמיר הגיע" – בפשט הדברים הכוונה שהגיע הזמן בו העופות מזמרים על העצים. אבל הרב ממשיך על פי הדרש: "זמיר ערייצים" – זמיר מלשון זמירות. מלאכת זומר היא תולדת של מלאכת זורע. העומק של העניין הוא שאדם עושה פעולה שהיא קציצת ענפים, שהוא סילוק של חיים, אך באמות הוא זורע ומחיה את הצעמה. זמירות זו פועלה המאהודה הפסים. סילוק הרשותה מן העולם הוא "זמיר ערייצים", אדם עסוק במה שנראה ככליונו של משהו מן העולם, אך בו בעת הוא מחולל בעולם זרעה חדשה של קיום העולם.

המלחמות שנראות כעסקות בכליון הן בעצם מעוררות כח המשיח. המלחמות מראות שיש נוכנות בעולם לכלות את הרשע, וזה מכח הצדקה השולח ומתעורר. וכך העולם הולך ומתנתקה, הולך ומטהרת, הולך ומtabבם. וזהו מותבם וקול התעורר נשמע בארץינו".

חללי המלחמה – קדוש יאמר להם
משיח הרב באורות: "היחידים הנspirים בלא משפט, שבtopic מהפה של שטף המלחמה, יש בה ממדות מיית צדיקים המכפרת".

מכילו הרשותה הכללית במלחמה עבור הרב לעסוק בחללים יהידים, "היחידים הנspirים בלא משפט", ויש לנו שתי הדגשיות: "יהידים", "בלא משפט". ציריך להתבונן התבוננות מיוחדת – מפני מה הקדוש ברוך הוא מרים עלמות בלקירתה בחורים שלא הגיעו לגיל עשרים. גיל עשרים זה גיל של חיוב כרת, גיל שדים נعش על מעשי בית דין של מעלה. על לקיחת בחורים שלא הגיעו לגיל עשרים אי אפשר לדבר ברמת ענישה בכלל, אלא זו קדושה יתרה של "בלא משפט" שיש להתבונן בה.

חותם סופר (ושאית חלק יורה דעה סימן שלג) עוסק בשאלת שנשאלת לגבי היהודי שלא ידועים מעשו שנרג על ידי גויים. על פי הגרמא בסנהדרין (ל,ב) ובכתבות (ל,א), אנחנו סנהדרין בטלה ומיתות בית דין אין לנו, אבל דין ארבע מיתות בבית דין לא בטול: "מי שנתחייב סקללה או נפל מן הגג או חיה דורשתו, מי שנתחייב שריפה או נפל בדילקה או נשח מכישו, מי שנתחייב הריגה או נmort למלכות או ליטין בגין עליון...". אם כן, אולי החรอง שלפנינו נתחייב ב"הריגה" ועל כן נהרג על ידי המלכות, והרי – המחויב מייתת בית דין – אין קוברין אותו בקברי אבותיו!

זרע רחל מול זרעו של עמלק

מו"ר הרב חיימן טשנער

היוינו, להרוג את כל היהודים בעולם. סופו – שקיימו בו ובשותפיהם דבריהם חוץ! "כל אדם שיש בו גסות הרוח, אמר הקב"ה אין אני והוא יכולם לדור בעולם" (סוטה ה,א). ומתוך אפרם של ששת מיליון הקודושים, די ייקום דם, צמחה ועלתה מדינית ישראל, ראשית צמיחת גואלוננו.

תוכנותיהם של מנהיגי ישראל

אמנים ראיינו שהענווה והצניעות שברחלה ובנייה היא התוכונה המנגנת את עמלק וזרען, אך במניגי בישראל צרכיה להתווסף תכונה נוספת. מנהיגי ישראל צריכים להיות חמושים בשתי תוכנות היפות, אך בסדר נכו' :

הטענה תאישית היא תוכנות יסוד של מנהיג בישראל, וכן כתוב הרמב"ם: "כבוד גדול ונוהגין במלך... כדרך שהמלך לו הכתוב

הכבד הגדול... כך צוה להיות לבו בקרבו שלפּחַל... לעולם יתנהג בענווה יתרה. אין לנו גדול ממש רבינו וחורי הוא אומר יונחנו מה" (הכלות מלכים פרק ב, הלכות א). וכן בהלכות סנהדרין (כח,א) לגבי הדיינים: "אסור לאדם לנהוג בשורה על הציבור ובגסות הרוח, אלא בענווה ויראות...". ובספר אור לנתיבי (מאמר "לצניעות ולטהורה בישראל") כתוב רבינו, הרב צבי יהודה: "הצניעות והטהורה... הן הנ בסיסי החושן והותקף, הגבורה והחיל!" ואכן, אבותינו הגדולים היו ענויים גדולים. אברהם – "אנכי עפר ואפר" (בראשית יח,כ); משה – "יהוא איש משה ענו מאד מכל האדים אשר על פני האדמה" (במדבר יב,ג); וזוד אמר: "אנכי תולעת ולא איש" (תהלים כב,ז). (וזו גם מידתו של ד' יברך – "בכל מקום שאתה מוצא גודלו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו"). הענו – מתבטל ככלו לקב"ה, ומזה הוא מקבל את עצמותו וכחוי!

הענווה צריכה להיות תוכנות האישית של המנהיג, אבל במישור הכלל ישראלי – אסור לוותר אפילו על משחו מכבדון של ישראל. כפי שמצוינו אצל דוד המלך שהחריז מלחמה בכלל פגיעה בכבוד מלכות ישראל, כאשר שריב בני עמו גלחו חצי זkid וחויריו חצי מבגדיהם של שלוחיו מלך ישראל, שבאו לנחם את חנון מלך מואב (שמואל ב,ד). כי פגיעה בכבוד ישראל – זו פגעה בכבוד ד'.

כפלות תוכנות זו של ענווה אישית וגאווה לאומית מצאו אצל מרדכי – "iomrdci la yirbu ולא ישתחוו" (אסטר ג,ב). וכותב הישפט אמרת, שהפטוק נאמר בלשון עתיד, כי לעולם בכל זור נמצא בכלל ישראל איש צדיק שהוא לא יכרע, והמן הרשע הבין שגם אם ימית את מרדכי – יקיים אחר במקומו, וכך רצה לאבד את כל עם מרדכי (שפפת אמות, תרמ"ג).

וזו צריכה להיות דמותם של מנהיגי דורנו. שיLOB של ענווה אישית, ועמידה בכל תוקף ועו – על כבוד ד', כבוד התורה, כבוד כלל ישראל וכבוד ארץ ישראל השלמה.

צניעות זרע רחל לאורך ההיסטוריה, עדים אנו למצבק בין עשו ליעקב, ובמיוחד, זרע רחל אמן, כמו שמצוינו במקומות שונים בחז"ל: "ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק... ולמה אמר לי יהושע מפני שבא משבטו של יוסף" (פסיקתא זרב כהנא, פרשת זכור). ולגביה מרדכי: "יאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יהושע בן לוי: אביו – מבנימין (איש ימיני), ואמו – מיהודה (איש יהודה)" (מסכת מגילה יב,ב).

ולא רק שזרע רחל נלחם בעשו, אלא גם מצילח – "רבי פנחס בשם רבי שמואל בר נחמן אמר: מסורת אגדה היא, שביד בניה של רחל – עשו נופל" (פסיקתא שם). ובגמרה: "ראה יעקב אבינו, שאין זרע של עשו נמסר אלא ביד זרע של יוסף", שנאמר: "יהיה בית יעקב אש ובית יוסף להבתה, ובית עשו לקש" (בבא בתרא קכג).

מדובר זה כך? איזו תוכנה מבטיחה הצלחה ודока לזרען של רחל? אומרת הגמרא: "לא יגרע מצדיק עינוי – בשכר צניעות שהיתה בה ברחל, זכתה ויצא ממנה שאול. ובשכר צניעות שהיתה בו בשאול, זכה ויצאת ממנו אסתר" (מגילה יג,ב).

గאות זרע עמלק

לעומת רשורת הצניעות הזאת מציב עשו הירושע אלטנטיביה: כבוד וגאווה עד בלי די. דווגמא בולטת לזה הוא המן העמלי – מזרע עשו הרשע. מפני שהיהודים אחד לא משתוחה, הוא גוזר שואה על כל עם ישראל, אנשים נשים וטף!!! זהו שיא הנאהה העצמתית! התופעה הזאת, נמשכת לאורך כל ההיסטוריה, עד דורנו אן. דברי ההוראה בשם רבי יצחק: "אל נתן ד' מאני רשות, זמנו אל תפּק ירומו טלה" – אמר יעקב לפני הקדוש ברוך הוא, רבינו של עולם, אל תנתן לרשות תאותך לבו. זmeno אל תפּק – זו גرمמיא של אדום, שאלמלי הון יוצאי – מהריבין כל העולם כולה" (מגילה ו,א). וברשי"י – גוממיא – שם מלכות, והיא מאוזט. ובמהר"י עמדין בחערותיו לש"ס שם, כתוב: "כמזרעה רוצה לומר גוממיא – היא אשפוזו לנו".

גרמניה ממשיכת דרכם של הכנעניים

מדוע, מכל בני אדום, זוקא הגרמנים "יזכו" לשנתא ישראל כי"כ מרובה? הם ממשיכי דרכם של הכנעניים, שהיו שטופים בערויות, וכמו שמצואים קשר זה בפרשנים: "וגולות החל הזה לבני ישראל אשר כנענים עד צרפת, גולות ירושלים אשר בספרד ירשו את ערי הנגב" (עובדיה א,כ) ובaban עזרא שם: "אשר כנענים – שמענו מפי גולים כי ארץ אלמניה" (גרמניה) הם הכנעניים שברחו מפני מפני בני ישראל בבוראם אל הארץ". ובשות"ת קול מבשר (חלק ב, סימן מב) אומר, שהגרמנים ירשו את השנהה לישראל – מאותם כנענים משבעת העםין שגלו לגרמניה! ובקונוטרט תרגום שני על מגילת אסתר, מוספר על קשר שבין המן העמליקי לבין אותו האיש, ימח שמו וזכרו (המכונה שם "בן פנדיראי"). והחמן של דורנו – ישראל בין הנקצים, ימח שמו – כותב בספרו, שהגוזע העליון הגרמני הוציא יcritת את עם ישראל מן העולם. ועוד כתוב שם, שתפקידו הוא להשלים את מה שהנוצרים לא הספיקו,

מחשובתו ולקידוש שアイיפותיו ותיקון דרכיו, הלא "כל מה שתוטסיף הארץ ישב יוסיפ השכל חורבן" (חובות הלבבות, שער הפרישות)?
על ירידות תרומה הרוחנית הצפונית הם בכו.

ארץ ישראל – התעלות רוחניות מתחתיות ארץ אלם באמת בכיה של חנוך היא. לו השכלי מביניהם היו שמאץ ישראלי פורה הכל. אمنם לא בסדר של נס עליון מנהיג הקב"ה את עמו בארץ ישראל, אך לא מותק גריועתיה של הארץ כן הוא כי אם ליהיפ, לרים מעלה וערכה אין צורך לשבור בה את טבעה. כל הגדולה של הנס העלינו חותמה בחיה המשיים, בקרקעה ובאוירה, ומשם הולך הכל וצומת בסדר עליון יותר. "חזקותה שבטעו היא קדושת ארץ ישראל... חזקותה הלותמת נגד הטבע אינה קדושה של לימה, צריכה היא להיות בלועת בתמציתה העליונה בקדושה בקדושה העליונה שהיא קדושה שבטעו עצמה" (אורות התהיה כה). יש המקישים, מפני מה פסק חמן לדעת בארץ ישראל? במאה נגער כוחה של הקדושה בארץ? ועל זה רבונוינו שטעות יסודית יש בשאלת זו, כי אדרבה, דוקא לפי רום מעלה קדושתה של ארץ ישראל אין המן יורד בה מן השמים, בהופעה נסית המונוגדת לחיה הטבע, אלא "פירותיה הם על ידי הקדושה", ואותה הרוחניות הרואויות להיות שורה במן מתלבשות בפיות קדושים החת", הפירות המופיעים בעמלנו ובמפעל ידינו. אותה קדושה שלא יכולה היהינה לחופיע בדבר אל בא דרך ניסית קשררה על הטבע, מתלבשת בארץ ישראל בגוף החיים עצם. לבניין חיים כזה – בנין העולה וגוזם מתחתיות מדרגות הטבע עד לפאר מעלותיו בקדושים – צריך סבלנות, השקעה, عمل, וראיה ארוכה. לא באחות נגניב חיים אבלו. לא מן השמים יורדות קדושים זו אלא עולה ובהא מדרגה אחר מדרגה, כאשר כל מדרגה נבנית מתחתייה בזרחה רצינית, עמוקה וUMBOSTAT, ועלייה הולכת ומופיעה מדרגה חדשה ועליונה יותר, כנשמה לגוף, מחיל אל חיל.

הרשות בבית החנים

הביבה לחנים מעידה על העדר המוכנות הנפשית לצעידה בדרך ארוכה. הנפש המדברית, הרגילה להופעת כל הברכה והטוב, כל הגדולה והרוממות, בהופעה קצרה וגלות, חוששת מאי מהפגש עם ארץ ישראל וכל המשטמע מכך.
ראוי לאדם השלם שישא את עולם – של המעברים של החיים – באהבה ובמנוחה... הפשיות לדרג את הטదרים, לבקר את הרוחוק ללא עטו ושלא לנו, לדלוינו דוקא עמוקקי הקרוב והחווה, מביא שתי מגערות יסודיות... "עוןiah, שבת, פ"ה סע' מת. וראה שם, ברכות, פ"ו סע' נת; שבת, פ"ט סע' נד; קבץ ח סע' לו".
הרשות אשר הרשות בכיה של חנוך הוא הרשות נשוי, של חוסר יכולת לתבין, לראות ולהעריך קדושה העולה וגוזמתה, חוסר מוכנות להכיר בתהליכי מושכים הבונים את הקדושה לאט לאט, "להזכיר את הדר החיים של הקדושה השאננה, את המנוחה הפנימית

בפתחינו לחודשי השנה – ימדי ירחים" – כותב הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל על

חדש אדר:
"גילת עם בשבי או ישועה
תקומם אשר הרשות בכיה של חנוך".
להבנת הפתגם יש לצעד בו מספו בראשו.

בכיה של חנוך – הרשות חסר הנובעת מדמיון
הביבי האמייתי, הפיני, לא זה הבא מכאב גופני-חיצוני, אלא זה הבא משברון לב ומזעקה نفسית פנימית, והוא תוצאה של מחסור המורגש בקרבו של אדם. יש וחשה הנפש בהעדר נורא, העדר של מדרגה טוביה וקרורה, שנעלמה ממנה. – "באח הביבה מזמן תחרת הלב ורכות עדינותו, מצד נטיות הרצון של קדושה" (עלות ראייה, עמ' שג), נטייה שאינה מגיעה לטיפוקה ומימושה. ויש ומשתוקת היא הנפש למעלת גודלה שתופיע וטורום, תפזר ותזק – "כשבאים הכהות שבנפש ליידי נקודה מרכזיות מתעורר האדם ברגש נעלם מכחו וחדומות משתפותו מרוב געגועו לטוב ולחשד עליון" (עוןiah, ברכות, פ"ה סע' עה).

לעומת הביבי האמייתי יש בבי לחנוך, לא צורך אמייתי. חיש האdots מחסור. מרוב השטוקקתו להתעלות ורוממות קדוש נדמה לו שמודוגה חשובה וקרורה נחרשה ממנו, והוא מצטער ובוכה. אך אין זה אלא לשואה. לו העמק במשנתו, לו הרחיב והגדיל את מבטו הרוחני, רואה היה שמאומה לא נחסר בו אלא שינוי של התנדבות והתבירות חל בו, וככל הטוב שהוא מבקש עומד על פתחו להיגלות במדריגה של לימאה ועליונה יותר.

חטא המרגלים – מחששים מהתזדרדות רוחנית
הביטוי 'בכיה של חנוך' הוא מדברי חז"ל בעניין חטא המרגלים.
אחר שבעו המרגלים ארץ ישראל וחוציאו דיבת הארץ רעה, סיכמו דבריהם באומרים:
"לא נכל לעולות אל העם כי חזק הוא ממןנו", והשומים – בני ישראל – נענו אחרים:
"ויתשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העט בלילה ההוא". ומיד גער בהם הקב"ה: "אתם בכיתם בכיה של חנוך" (תענית כת, א).

ויתנו את קולם ויבכו מחשש מהמעבר מהחי המדבר לחיה ארץ. המדבר – שברוא – הוא מקומ עARTH ד'. שם, בהינתן האדים מכל קישור חיים מעשי-ארצית-טיבע, יכול הוא להפנות כל רעניינו, רגשותיו ומעשיו כלפי מעלה, להתעלות, להזדקך ולהתנורום. שם, במדבר, "דגן שמים ומצור יזבו מים, השכים והערב שביבות הר חורב, ומראה כבוד ד' כאש אוכלת לפני... משה ירענו ואחרון ינחנו, נערוך מלחמה וד' שמה" (קינת אש תוקד בקרבי), ואז בהיות הלב פניו מכל צרכי החיים ותסבוכותיהם, מוכשר הוא להתרומות מעלה.

עם ישראל חש מאד מה莽גש עם ארץ ישראל, עם קרע ממשית אשר הכל עולה וגוזמתה כה בדרך הטבע, בלי ניסיות עליונה. בהעדר הנס המתעمر בטבע, המכופף ושובר אותו, ייאלץ האדם בעצמו להשקי כוחותיו בחיים הארץים, – ומהין ישאב מקור לעילוי

קביעת ט"ו באדר כיום משתה ושמחה לאל

הרב ירושלמי זצ"ל

מגילת אסתר עוסקת בהרחבה בקביעת ימי חפורים כימי שמחה. מיד לאחר המחרחות ה"ונחפוך הוא", לਮחרות הנצחנות, כשהנו היהודים מאובייחם הם עושים יום משתה ושמחה. על בני הזרים נאמר: "וַיְהִי בָּאֶבֶעָה עָשָׂר בָּוֹ (בָּאָדָר) וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתָּה וְשְׁמָחָה" (ט,ז), ועל בני שושן נאמר: "וַיְהִי בָּחַמְשָׁת עָשָׂר בָּוֹ וַעֲשֵׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתָּה וְשְׁמָחָה" (ט,ח). התגובה החתidea של בני שושן ושל בני הזרים הייתה רק באותה שנה, אך בקביעת פורים כיום משתה ושמחה לשנים הבאות אי-אחדות ביןיהם, כפי שמשמע בביבר מהפסוקים הבאים העוסקים בשמות פורים בשנים הבאות:

"עַל כֵּן תִּיהְיוּתָם הַפְּרוֹזִים הַיּוֹשְׁבִים בָּעָרֵי הַפְּרוֹזּוֹת, עֲשֵׂוּ יְמִין אֶרְבָּעָה עָשָׂר לְחַדְשָׁ אָדָר שְׁמָחָה וְמִשְׁתָּה וָוָסָט טֻוב וּמְשֻׁלוֹת מְנוֹת אִישׁ לְרַעָחוֹן. וַיְכַתֵּב מַרְדָּכָי אֶת הַדְּבָרִים הָלָח וְשָׁלַח סְפִירָם אֶל כָּל הַיְהוּדִים... לְקַיִם עַלְיהֶם לְהִיּוֹת עֲשָׂוִים אֶת יוֹם אֶרְבָּעָה עָשָׂר... וְאֶת יוֹם חַמְשָׁת עָשָׂר בָּוֹ בְּכָל שָׁנָה... לְעַשְׂתָּוּ אֶת יוֹם מִשְׁתָּה וְשְׁמָחָה וּמְשֻׁלוֹת מְנוֹת אִישׁ לְרַעָחוֹן וּמְתָנוֹת לְאַבְיוֹנִים" (ט,יט-ככ).

אנו רואים, שהשמחה ב"י" בادر בשנים הבאות מתחילה מיוזמתם של בני הזרים – "על כן תִּיהְיוּתָם הַפְּרוֹזִים... עֲשֵׂוּ יְמִין אֶרְבָּעָה עָשָׂר... שְׁמָחָה וְמִשְׁתָּה...", ואילו אצל בני שושן איננו מוצאים יוזמה דומה. ובקביעת יוֹם ט'ו באדר כיום שמחה לבני שושן נקבעת על ידי מרדכי – "וַיְכַתֵּב מַרְדָּכָי... אֶל כָּל הַיְהוּדִים... לְהִיּוֹת עֲשָׂוִים... וְאֶת יוֹם חַמְשָׁת עָשָׂר בָּוֹ בְּכָל שָׁנָה... יְמִין מִשְׁתָּה וְשְׁמָחָה...".

ונשאלת השאלה, מדוע בני שושן לא החליטו בעצמם כמו אחיהם יושבי הזרים לחגוג את יוֹם ט'ו באדר לדורות?

דבר נוסף שדורש הסבר הוא, ההבדל בין מה שבני הזרים ורצוים לקבוע לשנים הבאות, לבין מה שמרדכי קבע לדורות. אצל בני הזרים נאמר: "שְׁמָחָה וְמִשְׁתָּה וָוָסָט טֻוב וּמְשֻׁלוֹת מְנוֹת אִישׁ לְרַעָחוֹן", ואילו מרדכי קבע "לְעַשְׂתָּוּ אֶת יוֹם מִשְׁתָּה וְשְׁמָחָה וּמְשֻׁלוֹת אִישׁ לְרַעָחוֹן וּמְתָנוֹת לְאַבְיוֹנִים". מרדי לא קבע יוֹם טֻוב ולעומת זאת הוסיף בקביעתו "מְתָנוֹת לְאַבְיוֹנִים".

שאנונותם של יהודים שושן

כדי לסייע את הדבר, נקדמים ונאמר שרכי יהונתן אייבשיץ בספרו "יערות דבש", אומר שיהודי שושן היו פחות מחוברים לתורה מיהודי שאר הערים. הרב שלמה מנו-החר צ"ל (ימהר שלם עמודים לב-לג) מבאר את דבריו, באומרו שלבני שושן, מחמת קרבתם למגנון השולטוני ורצונם להשתלב בארכון המלוכה, חיתה שאיפה להתקרב לגוויים הטענבים אותם. עקב זאת נוצרו בינויהם קשרי יהודיות אשר השפיעו לרעה על יהודים שושן וגרמו להם להתרחק ולהיות פחות מחוברים לתורה. ומוסיף הרב מנו-החר צ"ל שע"ל פי דבריו ר' יונתן ר' אייבשץ אפשר להבין מדוין בני שושן לא החליטו בעצםם לחגוג את ט'ו באדר לדורות. שכן מחמת הקربה והידידות שהיתה בין יהודים שושן לגויים שטבבם, הגויים לא סומנו על ידם כאוביים, כי בעצם בני שושן לא הבינו את עצמת המאבק, בו הם נאבקו עם שכיניהם הגויים. הם לא תרגשו שמלום עומד אובי שיש לו תפיסת מסוימת, מסוכנת מאוד עם ישראל, והם כלל לא הגדירו אותו כאובי. מבחינותם המאבק היה כנגד אנשים מסוימים שם אולי "עשבים שוטים" אך לא כנגד אויבים.

ואת האור המאיר בשלה ובטחה גנוזה, השורה בעצם קדושתו בכנסת ישראל יכולה היושבת על אדמת הקודש" (מאמרי הראה, 325).

תיקון הרוץ הנפשי

הנפש הישראלית מוכרת לשוב ולהיות במלוא בריאותה וטביעותה, חסינה ומוצקותה.

יגילת עט בשביי או רישועה היא הבונה את החריסות. שמחת העם המתפרצת ועולה אפלו כלפי שביבים של אוור ישועה – כלומר: כלפי ישועה העולה ובאה קמעא-קמעא, כנראה של חדש אדר, ממנה נלמד בירושלמי היסוד של גאות קמעא-קמעא – ובויתר בגאולה אחרונה – היא חמקומנות שוב את הנפש ובונה אותה במלוא אינונטה.

היכולת לשמות, להודות ולהלל, לא רק על ישועה שלימה המופיע באחת בשידוד מערכות הטבע ובחפעה אלוקית גלויה, אלא על שביבות הטולנים ממזרגת למזרגת ובוניות קומה על גבי קומה – אותן היא ומופת על נפש חדשה שנבנתה בישראל, נפש המרגישה "שאנו נולדים מחדש, מתחתי המדרגה הננו תלולים ונוצרים עד הפעם כימים מוקדם... דור צופה לישועה קרוביה" (אורות התמיה כו). דור הידוע לא רק לצפות למשיח, אלא אף לצפות לעקבות המשיח. בנפשו חשלימה מכיר הוא וمبין "שכל העולם ומלאו, כל סבכי-התולדה וכל יצרי-מעלה, אינם כי אם צעדים שאורו של משיח הולך וצעוד בקרבות... ובמרומי שמיים מעל, בגין העדנים העליונים והתחזותיים, במחשי הארץ היוטר אלפים, בשאול ואבדון ובכל חרישות רישע וכטל, בעריצות של מושלים, עריצים גם משכילים וצדיקים, ובמצימות של מנהלי סיעות פוליטיות, בצבאות מ羅מים ובHIGHLY אורחים עליונים שכולם אומר כבוד, - בכל גבורות זורע ד', אשר במבנה סוכת דוד הנופלת, נליתה... כי אם לכונן את הקודש עצמו, ליסד מוסד מלכתי אל ח'י העולמים בכל מרחבי עולמים... ובתוך החומר העב הזה – אוור מלא עדון-קדש, רוחוי טלי לשדי ח'י אורות חבוים, מרומי עליוני קדש קדשים, שורה... זאת גבורת העז שירת-ישראל מתעטרת בה" (אגרות הראייה חלק ג, אגרת תשנג). והוא הגבורה והיא השירה החולכת וצומחות לפנינו ולגדי רוחנו בארץ ישראל, בדרך ארוכה מאד, "הכולל בתוכה גם את כל החופשיים והעיכובים, גם את כל הנסיגות והכשלונות, גם את כל העיכובים והחסיבים, אשר לכל פרשת המהלך הזה... לפי מידת העדר החשלמה והשכלול וחסרונו הכח והאור".

עם כל אלה הקשיים והחסironות, מתאימים אנו את "העין של מטה, שבנטוליה השעה וקשי תחילותיה, שבמדיניות ושבמסורת, לעומת העין של מעלה, שבשלמותו של המשך הדורות אשר בתקומת התחדשותנו כקדם.. והיא הממלאה מתוכם רנית לשוננו ופתחון מבטאנו" (לנטיבות ישראל אל, עמ' קצת).
ובنفس בראיה – שהתקוממה מהרישטה – שמחים אנו בארץ ישראל, אוהבים מאד את עמנו ועומדים משתאים אל מול פני גאולתנו ודרכי הופעתה המיחזדות בקודש. "כי שם ציה ד' את הברכה, חיים עד העולם".

היקף התקינה. שכן כל עוד פורים לא נהג על ידי כל ישראל, אין בקביעת פורים כיום טוב משום הוספה על המועדים שקבעה התורה ולא עוברים על "בל תוטיף", שכן בני הפריזים אסרו רק על עצם את יום זה בעשיית מלאכה. אך שמרדי כי קובלע את פורים בלבד לישראל, גם לפריזים וגם למומוקים, חרי אם תאסר בו מלאכה יהיה בכך "בל תוטיף". אכן, במקרה איסור מלאכה שמטורתו להביא לידי פרישה מהבעלי העולם הזה ודבקות בה, תקון מרדי כי שיתנו צדקה, שגם בה מותקיות התקளית של פרישה מהבעלי העולם הזה ודבקות בה ובדרךו.

עלתו של פורים

רב קוק זצ"ל (עלת ראייה, ח"א עמוד תנמ) אומר שקביעתו של פורים כיום מושטה ושמחה ולא כיום טוב, נובעת ממעלתו וקדושתו של פורים. שכן בפורים, כפי שאומרים חז"ל (שבת פח,א), היתה קבלת תורה ברצון בשונה מקבלת התורה בשני, שהיתה קבלת תורה באונס. הרב מסביר שודאי שהנפש של עט ישראל קבלה את התורה מרצון אף בסיני. לעומת זאת, קבלת התורה של הגוף במעמד הר סיני הייתה מאוות, ורק בימי אחזורוש קבלת התורה של הגוף הייתה מרצון. בימים הטובים שקבעה התורה, העיטוק במלאות חול מפוץ לאדם לקולט את הקדשה ולהתענג עליה. מה שאינו כן בפורים, שבו היתה קבלת התורה של הגוף מרצון, יש הארה מיוחדת. והיא שבאים זה אין התנגדות בין עולם החומר לעולם הרוח, וגם מי שעסוק בעשיית מלאכה יכול לקולט את הקדשה שמתגלית בפורים.

קבלת צדקה וסיווע כספי מגויים

רב עקיבא ברקאי

הקפאת הבניה ביהודה ושומרון מביאה לידי ביטוי את המחר שאנו משלמים על התלות הכלכלית שלנו בארץ"ב. נסחה לעמוד על סוגיות קבלת הטיעון הכספי בהיבט ההלכתי שלה.

הגמרה במסכת בבא בתרא (יב), דנה בקבלת צדקה מגויים. הגمراה מספרת על מלכה גויה, איפרואה הורמאז, שלחה לחכמי ישראל ארבע מאות דינרים למטרות צדקה: "שדרה [=שלחה] ארבע מאות דינרי לכמה דרבבי אמר ולא קבלינוו [=ולא קיבל אותן]. שדרינוו כמה דרבא, קבלינוו מושום שלום מלכות".

כלומר, רבבי אמר לא חסכים לקבל את הכסף, ואילו רבא הסכים לקבל על מנת לחלקו לגויים עניים מפני שלום המלכות.

כאשר ספרו לרבי אמר שרבא הסכים לקבל את הכסף, לא ספרו לו על הסיבה של מעשיהם הנכון של רבא, ولكن הוא תמה ו אמר: "(חמת) לית ליה גיבש קצינה תשברנה נשים באות מאירות אונטה (ישעה כז,יא)"

דברי הגمراה עליה כי קיים איסור בקבלת צדקה מגוי, בין לדעת רבבי אמר ובין לדעת רבא. המקור לאייסור זה טועמו נלמדים מהפסקוק "גביש קצינה תשברנה". אם כן, מהו פירוש הפסוק?

לכן לאחר שהם ניצחו, הם לא הרגינו שהם ניצלו מסכנה, שכן לדעתם לא עמד נגדם אויב, ומושום לכך הם לא קובעים להרוג בשנים הבאות. אך מרדי כי שידע את מהות המאבק האמיתית ואת עצמותו, ידע שמלוי היהודי ששונן מושם אויב. לכן מרדי כי קובלע שבודאי גם בני שושן היו בסכנה, וגם עליהם מוטל "להיות עוסקים... ואת יומם חמשה עשר בו בכל שנה וธนา" (ט,כא).

לעומת זאת, היהודים שבשאר המקומות לא היו מיזדים עם שכנים הגויים, ומפני לכך הם יכלו ל佐חות את הגויים שבשכנותם כאוביים, והם הבינו את עצמת המאבק כנגדם. היה ברור להם שהיהודים שבביבבים סיכנו את חייהם ולכן לאחר מכן ניצחו את אויביהם הם הרגשו חובה של הוויה לה, ומשום לכך הם קובלעו להרוג את י"ד באדר גם בשנים הבאות.

סמן לכך שהיה הבדל בין יהודי ששונן לשאר היהודים ביחסיהם לגויים עם נלחמו, ניתן לראות מפסוקי המגילה, שכן במלחמותם של בני ששונן כנגד הגויים, נאמר: "ויבושן הבירת הרגו המהו מאות איש" (ט,ה), ובזום השני למלחמותם – "וירוגו בשושן שלש מאות איש" (ט,ט). הגויים לא מכונים כאן בשום תואר, אלא אלו סתם אנשים, שכן אין לבני ששונן הרגשה שמדובר נלחמים באוביים. לעומת זאת, במלחמותם של היהודים שבשאר המקומות נאמר: "ויכו היהודים בכל הארץ נקחלו... ועשו בשונאייהם כרצונם" (ט,ה) וכן בהמשך: "וישאר היהודים אשר במדינות אויביהם... ונוח מאובייהם והרוג בשונאייהם..." (ט,ט). הגויים הללו מסוימים כאוביים ושונאים, וכך היחס אליהם.

תמייניות אנשי המלוכה ביהודי ששונן

המלבי"ם (פרק ט פסוקים ב-ט,ט-ט,ט-ט) עונה באופן אחר על שאלתנו ע"י הבחנה בין עצמת המאבק שנאלצו בני ששונן ושאר הערים המוקפות חומה להפעיל, לבין עצמת המאבק שנאלצו בני הפורים להפעיל. בערים המוקפות חומה היו מצויים שרוי תملיך ואנשי הצבא, והם ערוו ליהודים, ולאחר מכן הרגשו חומה פחותה. ואילו בעיר הפורים נלחמו היהודים לבדים ובכוחות עצם, ולאחר מכן המאבק המלחמתי היה קשה. בשנה הבאה בערי הפורים החליטו להרוג את נס החצלה, משום שהם הרגשו שמדובר מושחת עצומה, וניצלו ממנה בעקבות הקרובות שלהם ניהלו בעצם כנגדם נגד אויביהם ושונאים. אבל בערים המוקפות חומה, שלא הרגשו כל כך בסכנה ולא ניהלו קרובות קשים, לא התקבלה החלטה להרוג, שכן הם לא הרגשו בנס החצלה. אך מרדי כי מוגלה שבעצם גם בערים המוקפות היו היהודים נתונים בסכנה אמיתית, ואובייהם היו עלולים לפגוע בהם, אלא שהיה נס, "שנפל פחד מזרדי עליהם" (ט,ג), ורק משום לכך לא נלחמו בהם גם הריסים ואנשי הצבא. על כן קובלע מרדי כי גם עליהם להרוג בכל שנה וธนา.

מדוע פורים אינו יום טוב?

את העובדה שבבני הפורים קובלע את י"ד באדר כיום טוב, ואילו מרדי כי מוקם לקובלע כיום טוב, שנאסר במלאה, תקון לתת מתנות לאוביינים, מסביר המלבי"ם (ט,כט) שזה מחלוקת

המשמעות לכל החילוקים הוא, שתני הסוגיות עוסקות בשני דיןניים שונים: הגמara בבבא בתרא אוסרת את קבלת הצדקה מהוגיים מסיבה אחת, ובאה הגמara בסנהדרין ומוסיפה איסור נוסף מסיבה אחרת.

להלן, חרמבי"ס (חילכות מותנות עניין ח,ט) פסק את הגمرا
בבבא בתרא ויחד עם זאת באותה הילכה חילק בין קבלה
בציעוה לקבלה בפרהסיא: "אסור לישראל ליטול צדקה מן
הוגויים בפרהסיא. ואם אינו יכול לחוות הצדקה של ישראל,
ואינו יכול ליטולה מן הוגויים במצועה, הרי זה מותר. ומלאו או
שר מן הוגויים ששלוח ממונו לישראל לצדקה, אין מחזירין
אותו לו משום שלום מלבות. אלא נוטלין ממנו ונתן לעני

וגוים בסתר כדי שלא ישמע המלך". (ועין עוד בשולחן ערוך דעה טימן רנץ טעיף א'). לאורה העולה מדבריו, שהחบทנה בין פרושטיא לצינעה קיימות גם לגבי מלך שלוח אדקה – חינו הסוגיא בבבא בתרא. لكن יש להסביר בדעת חרמבי'ם, שטעמן של הגמורות שווה, ואף הגمراה בבבא בתרא אוסרת את קבלת הבדיקה של איפרא הורמי' משום בזון המקביל. סעד לפירוש זה ניתן למצוא בפירוש יד רמה' בסוגיה. לפי דבריו, פירוש הפסוק "בבש קצירת ושבRNA" הוא, שהוגויים נותנים צדקה שלא כראוי, וכן מי שמקבל מהםorchesh katzir v'shivra

לטיכום, מצינו שתי אפשרויות לישיב את שתי הגמרות יהדו :

- א. מדברי האחרונים עליה שלכל גمرا ישנו טעם מיוחד : בבבא בתרא – שלא נרבה את זכות הגוי הנוטן. ובשנהדרין – משומ חילול ה' או משומ בזין המקובל.**
- ב. מדברי הרמב"ם על פי האמור לעיל, נראה שמדובר כאן באיסור אחד, וטעמו הוא בזין המקובל.**

לאור הדברים, נחזר לטוגיה קבלת הסיוע הכספי מארצאות הברית. לפי פשתה של הסוגיה, היה מקום לומר שיש לאסור את קבלת הסיוע, חן לפי חילוקי האחראונים והן לדעת הרובם", אולם יש להוטף ולמנוע כמה סיבות להקל: ח"ד רמה' כותב שאיסור בסוגיותנו מתייחס לקבלה צדקה ולא למנתנה. ואכן, נראה שהסיוע האמריקאי לא ניתן בדרך של צדקה, אלא כמתנה הנובעת מאינטראיס אמריקאי להיות בקשר יידיות עם מדינת ישראל.

יש להזכיר שיקול נוסף שהעליה הרוב קוק בתשובה הנ"ל. חלק מהכנסות המשמש[האמריקאים](#) הם מיוחדים. אמנים היהודים הם מיועדים, אבל מכל מקוםAi אפשר לשער כמה שווה הכנסתם למשול גם בגופם, בנפשם ובכישרונותיהם. ואם כן, חלק חשוב מהכנסת הממשל הוא [מיוחדים](#), וניתן לומר שמדינת ישראל מבלטת [בנסיבות מיוחדות](#), שהרי בעלותם על הממון "אינה בטליה ברוב" הממון של הגויים שיש לממשל האמריקאי.

אכן יש להזכיר מה שホסיף שם: "שראי לעוזק את הבקשה אל הממשלת אופן שיטן בבו לישראל ולא תהיה מייסדת ע"פ בקשת תנייה...". כל דברינו מן החיבת ההלכה של אישור קבלת צדקה מגוי, ובהתעלם מחייבת הלאומית של חתולות שנוצרה כתוצאה מהosisיע. "וונא אל תצריכנו לא ליד' מתנתה בשר ודס ולא לידי הלואתם כי אם לידך המלאה הפتوוחה הקודוצה והרחבה" במחרה בימינו אמן.

הפסיקים הזכירו את הסביר רשיי לטעם האיסור שאנו לומדים מהפסקוק: "כשתכלח זכות שבידן [=של הגויים] ויבש לחלווחת מעשה צדקה שלחן אז ישברו". זהינו, בכך שאנו מקבלים את הצדקה, אנו מאפשרים לגוי לקיים מצוות צדקה, ובזה נותנים לו קיום על אף רשעותו. אם כן, הבעיה מתמקדת בכך שגוען הצדקה הינו גוי, ולפי זה האיסור קיים בכלל מצב בו גוי נתן לך.

אזכרה מוגנית בפרהסיא גסולים לעדויות

נחותים לו קיומם על אף
רשעותו

הגמרה במסכת טהרותין (כוב) מביאה אישור זה בקשר לפסולי עדות: "אמר רב נחמן: אוכלי דבר אחר פסולין לעדות. הנה מיili – בפרהסיא, אבל בצעעה – לא". רשי"מ מפרש: "אוכלי דבר אחר – מחייב צדקה מן הנכרים". אם כן, הגמורה קובעת כי מקבלי

בטעם פטולים ישנה מחלוקת בין הראשונים: רשיי מפרש שהם עוברים על איסור "חילול ת" מחמת ממון" ולכן הם נחשבים רשיים הפסולים לעוזות. אלום הרמב"ם (חלהות עדות) ייאת) כותב, שעצם הביזיון שיש במעשה קבלת הצדקה מגוי פסול לעוזות:

"וין הביזיון פסולין לעוזות מודבריהם. וחס האנשיים שהולכין ואוכליין בשוק בפני כל העם... וכיוצא באלו שאין מקפידין על החבות... ואין מקפידין על עדות שקר. ומכלל אלו האוכלייןצדקה של גויים בפרתסיה, אף על פי שאפשר להן שיזוננו בצינעה מבזים עצמן...".

בכל אופן, הן לדעת רשיי והן לדעת הרמב"ם, מהגרמא נלמד שיש להתריר קבלת צדקה מגויים בצינעה. ואם כן, מצאנו שישנה סתירה בין הגמרות, ויש להסביר כיצד מסתדרים שני הדינים: על פי הטעם שמופיע בביבה בתורה (כדי שלא להרבות את זכויות הנוטן) אין מקום להבחין בין קבלת צדקה בפרותסיה לבין קבלת הצדקה בצינעה. אדרבה, נתינת צדקה בצינעה מעולה יותר, וכואורה ראוי לאוסריה יותר מנותינה בפרותסיה. לעומת זאת, לפי הגרמא בסנהדרין (חילול חם או בזין המקבל) אין לאסור אלא את קבלת הצדקה בפרותסיה.

חילוקים שונים הוצעו בפסקים כדי לישב את חסṭתירה בין הגמרות, נזכיר כמה מהם:
 א. היטרי זחבי (יורה דעה סימן רנד סק"ב) מסביר שצדקה שניתנת זוקא לישראל,
 "ובזה יש זכות גדול", קיים האיסור אף בצעיעה, לדברי הגמרא בברא – שלא
 להרבבות את זכויות הנוטן. לעומת זאת, בצדקה שלא ניתנת זוקא לישראל, ישנו רק
 בזיהון מצד המקביל, ולכן בצעיעה – שהביזון אינו קיים – מותר, לדברי הגמרא
 בסנהדרין.

ב. הרוב קוק, בשוויות ידעת כהן ('סימן קלב'), כותב שבדקחה שניתנת לרבים, ישנה בכ-
זכות גדולה לגוי הנוטן. לכן קיים בה האיסור אף בזכינעה, על מנת שלא להרבות את
זכויות הנוטן. אך צדקה הניתנת ליחיד אסורה ממשום ביזיון המקבל בלבד, ולכן
בזכינעה – מוטר.

ג. הרב ולדנברג, בשווית יצץ אליעזרי (חלק טו סיימן לג) כותב שכארה הצדקה ניתנת עיי שלטונו של גויים, האיסור קיים אף בנסיבות, משומש שהשליטו מייצג את העם, זכויות של רבים הנוטנים היאמשמעות, ואין אנו רוצחים לחבות את זכותם. אך כאשר גוי ייחיד נותןצדקה האיסור הוא רק בפרחטיא מסווג בזיהון המקבל.

ପ୍ରକାଶ

בכך שאנו מקבלים את הצדקה, אנו מאפשרים לגוי לקייםמצוות הצדקה, ובזה נותנים לו קיום על אף רשעותו

צדקה מגויה
בטעם פסולין
ה' מחמת מושב
יא,ח(כותב,
וילן הבזויין
העם... וכיוון
האוכליין צדקה
כל אופן, ח-
מגויים בצעירות
שי הדרים:
מקומות להבטחה
צדקה בצעירות
לפי הגדרא
ברהסיא.